МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Факультет економіки і підприємництва
Кафедра обліку і оподаткування

Допущено до захисту
«_____» _____ 2023 р.
Зав. кафедри, д.е.н., професор
_____ **Мельник Л.Ю.**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНОЇ РОБОТИ В СТОВ «СТЕП-АГРО» НОВОУКРАЇНСЬКОГО РАЙОНУ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Виконала – студентка 2 курсу, групи 21м-з-о
освітньої програми «Облік і оподаткування»
спеціальності 072 Облік і оподаткування
Бойко Вероніка Олександрівна
Науковий керівник – к.е.н., доцент
Іванова Наталія Анатоліївна

Умань – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП 3

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА ПІДПРИЄМСТВІ 5

РОЗДІЛ 2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА 11

2.1. Фінансово-економічна характеристика 11

2.2. Облікова політика щодо організації інвентаризації підприємства 19

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ 35

ВИСНОВКИ 45

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 48

ДОДАТКИ 55

ВСТУП

Актуальність теми. Збереження ресурсів підприємства, їх ефективне використання та уникнення непродуктивних витрат сировини, матеріалів, палива та інших виробничих запасів сьогодні є актуальним питанням для соціально-економічного розвитку будь-якої країни. Інвентаризація є ключовим інструментом контролю за станом ресурсів підприємства, який допомагає перевірити збереження активів та порівняти їх фактичну кількість з даними бухгалтерського обліку.

Інвентаризація відіграє важливу роль у системі фактичного контролю і є найефективнішим засобом проведення аудиторських перевірок та інших форм контролю. Крім того, інвентаризаційний процес є вагомим засобом забезпечення достовірності бухгалтерського обліку, який дозволяє переконатися в тому, що всі показники балансу та фінансової звітності підприємства є реальними. Саме тому інвентаризація матеріальних активів необхідна для підприємств усіх форм і видів діяльності.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» вимагає проведення інвентаризації майна, коштів і фінансових зобов'язань. Це робиться для підтвердження повноти, реальності та достовірності облікових даних і фінансової звітності підприємств, незважаючи на їх форму власності.

Організаційні та методичні аспекти проведення інвентаризації на підприємствах наразі є актуальними. Вирішення цих питань визначає ефективність і достовірність процесу інвентаризації, сприяє забезпеченню достовірності бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Метою роботи є визначення теоретичних аспектів організації інвентаризаційної роботи як засобу обліку та контролю, а також розробка практичних рекомендацій щодо її оптимізації.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- розкрити теоретичні аспекти організації інвентаризаційного процесу на підприємстві;
- надати організаційно-економічну характеристику та особливості

організації обліку СТОВ «Степ-Агро» Новоукраїнського району Кіровоградської області;

- оцінити сучасний стан та перспективи розвитку інвентаризаційної діяльності на підприємстві;
- визначити напрями вдосконалення методології для оптимізації процесу організації інвентаризації та відображення її результатів у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Об'єктом дослідження є процес формування обліково-аналітичного забезпечення інвентаризаційної роботи на підприємстві.

Предметом дослідження є комплекс теоретичних, організаційних та практичних аспектів проведення інвентаризації, а також відображення її результатів в обліку СТОВ «Степ-Агро» Новоукраїнського району Кіровоградської області.

Методи дослідження. Теоретико-методологічні дослідження базуються на загальнонаукових методах пізнання дійсності, таких як аналіз, синтез, моделювання, порівняння, групування та конкретизація. Для досягнення поставлених цілей використовуються методи статистичного та економічного аналізу, такі як абсолютні та відносні різниці впливу результатів інвентаризації на зміни у фінансовій звітності, а також метод експертних оцінок при розробці методики оцінки якості проведення інвентаризації.

Інформаційною базою дослідження є Закони України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, інструкції, положення, нормативно-правові документи, регуляторна, довідкова та науково-економічна література вітчизняних і зарубіжних авторів, офіційні статистичні дані, а також статистична та фінансова звітність ТОВ «Степ-Агро» Новоукраїнського району Кіровоградської області.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У сучасному ринковому середовищі, де існує велика кількість підприємств різних галузей, об'єднаних необхідністю прийняття управлінських рішень, бухгалтерська інформація є ключовим елементом. Ця інформація, відображаючи економічний стан підприємства, є основою для прийняття оперативних й ефективних рішень. Важливими вимогами до бухгалтерського обліку та фінансової звітності є їх повнота, достовірність і своєчасність. З різних причин іноді може виникнути розбіжність між даними бухгалтерського обліку та фактичним станом підприємства. Щоб уникнути таких ситуацій, використовується метод інвентаризації, який є одним з ключових інструментів у системі обліку та контролю на підприємстві.

Крилович І.О. та Рижук Д.В. [14] підкреслюють, що інвентаризація відіграє ключову роль у прийнятті ефективних управлінських рішень для оптимізації діяльності підприємства. Цей процес не тільки забезпечує розуміння внутрішньої ситуації в організації, але й дозволяє вдосконалити систему управління в цілому.

Автори вважають, що, крім того, регулярне проведення інвентаризації сприяє постійному контролю за діяльністю підприємства, визначенню доброчесності працівників, а також надає повну картину реального фінансового стану, наявності товарів, матеріалів та ресурсів для подальшої роботи[14].

Сморжанюк Т. П. [38] серед основних завдань інвентаризації називає наступні:

- забезпечення контролю за наявністю та станом майна, відстеження його руху;
- виявлення майна, яке втратило свої споживчі властивості, є пошкодженим, невикористовуваним та непотрібним для господарського використання;
- визначення стану розрахунків;

- виявлення використання виробничих запасів понад норму або їх невикористання;
- перевірка дотримання правил і умов зберігання майна;
- контроль за станом бухгалтерського обліку та звітності;
- перевірка дотримання чинних документів та інших відповідних правил.

Кожного року ми бачимо впровадження різноманітних новацій та змін у законодавчому регулюванні бухгалтерського обліку. Оскільки ці зміни мають велике значення для підприємства, важливо професійно і точно відобразити їх в бухгалтерському обліку, а також запровадити ефективний контроль. Для забезпечення достовірності обліку та виявлення розбіжностей між обліковою інформацією та фактичним станом активів важливу роль відіграють своєчасні перевірки, в тому числі інвентаризації. Інвентаризація вважається одним з найефективніших методів контролю. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [30], підприємства зобов'язані проводити інвентаризацію активів і зобов'язань для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Наразі процес інвентаризації регулюється Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань [26]. Цей документ призначений для використання юридичними особами, створеними відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності (крім банків), а також представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності.

Положення № 879 має чітку структуру, складається з чотирьох розділів, кожен з яких присвячений окремим аспектам організації та методики проведення інвентаризації активів і зобов'язань, а також процесу перевірки та документального оформлення результатів інвентаризації.

Костюник О. В. та Чайковська Т. С. [11] розглядають основні причини, які зумовлюють необхідність проведення інвентаризації, і пов'язані вони переважно з процесами, котрі не можуть бути миттєво відображені в бухгалтерському

обліку. До таких причин відносять:

- неправильне відображення інформації в первинних бухгалтерських документах при надходженні та вибутті;
- помилки в облікових регістрах;
- зловживання з боку відповідальних осіб.

В умовах глобалізації світової економіки, підкреслює Кесарчук Г.С. [10], важливо забезпечити високу якість фінансової звітності українських підприємств відповідно до вимог як національних, так і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Інвентаризація є одним з ключових факторів, що гарантує достовірність та зрозумілість фінансової звітності.

Нині інвентаризація виконує три основні функції:

- економічну, виступаючи невід'ємною частиною обліку та контролю;
- соціальну, як форму участі в організації обліку і контролю, що визначає взаємодію між працівниками та структурою підприємства;
- виховну, яка слугує засобом виховання дбайливого ставлення до власності та відповідальності за її збереження [39]

Інвентаризація насамперед визначається її метою, яка полягає в контролі за наявністю та станом об'єктів обліку (таких як активи, зобов'язання та засоби контролю) і забезпеченні достовірності бухгалтерського обліку й фінансової звітності. Під час інвентаризації здійснюється перевірка відповідності облікової інформації фактичному стану справ, що допомагає забезпечити точність і достовірність фінансової звітності підприємства.

На сучасному етапі інвентаризація є невід'ємною частиною методу бухгалтерського обліку, виступаючи поряд з іншими важливими елементами, такими як документація, оцінка, калькулювання, рахунки, подвійний запис, баланс і звітність. Вона вважається необхідним доповненням до документального оформлення господарської діяльності.

Нормативно-правове регулювання процесу інвентаризації спрямоване на створення єдиних правил проведення та документального оформлення інвентаризації. Це спрямовано на зменшення трудомісткості та вдосконалення процесу, забезпечення більш ефективного управління та контролю за станом

майна і фінансової звітності.

Підготовчий етап інвентаризації включає розробку плану дій, призначення відповідальних осіб та формування робочих груп. Крім того, на цьому етапі готується необхідна документація, інструменти та інші матеріали для ефективного проведення процедури.

Сам процес інвентаризації починається з організації робочих груп, відповідальних за перевірку різних ділянок підприємства. Ці групи фіксують фактичний стан майна і порівнюють його з даними бухгалтерського обліку. На цьому етапі також виявляються розбіжності та невідповідності між фактичним станом і даними бухгалтерського обліку.

Після завершення інвентаризації її результати аналізуються та узагальнюються. Перевіряється точність обліку та звітності, визначаються причини розбіжностей.

Наступним кроком є підготовка звіту та коригування звітності. Складається звіт із зазначенням виявлених розбіжностей, а потім коригуються бухгалтерські записи та фінансова звітність.

На завершальному етапі підготовки до наступного періоду вживаються заходи щодо вдосконалення облікових процесів, щоб запобігти виникненню розбіжностей у майбутньому. Також проводиться підготовка до наступного циклу інвентаризації. Загальна схема проведення інвентаризації відображена в рис. 1.1.

При організації процесу інвентаризації можна виділити чотири етапи: організаційний, підготовчий, технологічний та результативний. На кожному з цих етапів виконується відповідна робота.

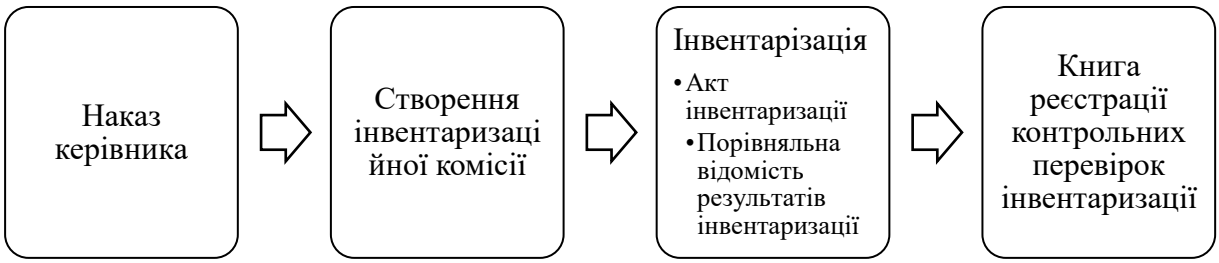

Рис. 1.1. Загальна схема проведення інвентаризації.

Особлива увага приділяється документуванню процесу інвентаризації, використанню типових форм для оформлення її результатів. Суми невідшкодованих нестач і втрат від псування цінностей обліковуються на позабалансовому рахунку до вирішення питань щодо конкретних винуватців. Відповідно до Податкового кодексу, результати інвентаризації відображаються у складі доходів і витрат підприємства, коригуючи фінансовий результат до оподаткування відповідно до різниць, чітко визначених у Податковому кодексі.

Крилович І.О. та Рижук Д.В. [14] слушно зазначають, що комп'ютерні та інформаційні технології суттєво трансформують обліковий процес. Ці технології спрощують роботу бухгалтерів, підвищують оперативність та достовірність даних. Зміни очевидні і в організації та проведенні інвентаризацій, що призводить до скорочення часу та мінімізації впливу людського фактору. Отже, ключове питання полягає в тому, як зменшити витрати та підвищити якість процесу інвентаризації, використовуючи сучасні технологічні та обчислювальні засоби.

Від правильної та раціональної організації процесу інвентаризації залежить достовірність фінансової звітності й адекватність управлінських

рішень. Два основні організаційні аспекти, які впливають на проведення інвентаризації: організація роботи облікового персоналу та сам процес інвентаризації. Регламентація діяльності всіх учасників облікового процесу є ключовим фактором для успішного вирішення організаційних питань бухгалтерського обліку.

Таким чином, в умовах сьогодення інвентаризація є одним з ключових методів бухгалтерського обліку та фінансово-господарського контролю. Функціонуючи в рамках законодавчого простору та чітко дотримуючись його норм, підприємство буде працювати максимально ефективно та стабільно прибутково.

2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Фінансово-економічна характеристика

Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Степ-Агро» розташоване в м.Новоукраїнка Кіровоградської області. Основною метою діяльності СТОВ «Степ-Агро» є ведення господарської й комерційної діяльності з метою отримання прибутку. Товариство має самостійний баланс, рахунки в банках, печатку, розмір статутного фонду складає 400тис.грн.

Серед матеріальних ресурсів, які потрібні підприємству для здійснення виробничої діяльності, особливе місце займає земля. А сільськогосподарське виробництво взагалі не можливе без використання земельних ресурсів та їх високо рівня продуктивності. Забезпеченість товариства земельними угіддями розглянемо у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Забезпеченість СТОВ «Степ – Агро» сільськогосподарськими угіддями та показники ефективності їх використання

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022 р. у % до 2018 р.
Площа сільськогосподарських угідь - всього, га:	1866,0	1581,0	1599,0	1599,0	1599,0	85,7
- у т.ч. рілля	1859,0	1575,0	1592,0	1591,0	1591,0	85,6
- багаторічні насадження	7,0	6,0	7,0	8,0	8,0	114,3
Розораність сільськогосподарських угідь,%	99,6	99,6	99,6	99,5	99,5	99,9
Урожайність, ц/га: - зернових та зернобобових	65,3	54,5	73,4	72,8	55,8	85,5
- соняшника	42,6	40,0	44,4	45,1	44,0	103,3
- ріпаку озимого	42,5	23,7	25,7	26,2	38,0	89,4
Вироблено приросту живої маси свиней на 100 га ріллі, ц: - приріст живої маси свиней	25,8	27,7	30,7	28,7	30,4	117,8
Вартість валової продукції на 1 га сільськогосподарських угідь, тис.грн.	8,8	9,3	10,1	10,7	10,1	114,8

Трудові ресурси – це працездатне населення, яке за своїми віковими, фізичними й освітніми властивостями відповідає певній сфері діяльності. До показників, що характеризують ефективність використання трудових ресурсів належить продуктивність праці. Вона характеризує здатність працівника

виробити за одиницю часу певну кількість продукції. За допомогою таблиці 2.2 розглянемо забезпеченість товариства трудовими ресурсами

Таблиця 2.2

Чисельність працівників та їх продуктивність праці

у СТОВ «Степ-Агро»

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022р. у % до 2018р.
Середньооблікова чисельність працівників - всього, осіб у т.ч.	62	68	60	63	59	95,2
- в рослинництві	51	57	51	52	49	96,1
- в тваринництві	11	11	9	11	10	90,9
Вартість валової продукції в постійних цінах 2016 р. – всього, тис.грн.	16489,0	14665,0	16174,6	17095,7	16093,5	97,6
- рослинництва	15056,1	12953,6	14186,3	15079,1	14095,8	93,6
- тваринництва	1432,8	1711,4	1987,9	2016,6	1997,7	139,4
Виробництво валової продукції на одного працюючого – всього, тис.грн.	266,0	215,7	269,6	271,4	272,8	102,6
-в рослинництві	295,2	227,3	278,2	290,0	287,7	97,4
-в тваринництві	130,3	155,6	220,9	183,3	199,8	153,4

З даних таблиці видно, що чисельність працівників у СТОВ «Степ-Агро» має тенденцію до зменшення за 2018-2022рр. Порівняно з 2018роком у 2022 році чисельність працівників скоротилась на 3 особи (4,8%). У 2022 році у товаристві в сільськогосподарському виробництві працювало 59 осіб, з яких 49осіб - працівники рослинництва та 10 осіб - працівники тваринництва.

Продуктивність праці зросла за п’ять років на 2,6% і в 2022 році одним працівником товариства було вироблено 272,8тис.грн валової продукції, при цьому у галузі рослинництва продуктивність праці склала 287,7тис.грн, а у тваринництві – 199,8тис.грн.

Метою спеціалізації сільськогосподарських підприємств є створення умов для збільшення прибутку, досягнення вищої продуктивності праці, збільшення обсягів виробництва продукції та підвищення її якості. Спеціалізація підприємства визначається його орієнтацією на виробництво

певного виду продукції або декількох видів, які найкраще відповідають конкретним природним та економічним умовам і потребам споживання цієї продукції. Для визначення спеціалізації аналізують структуру товарної продукції господарства з подальшим визначенням напряму та рівня спеціалізації (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Обсяг і структура товарної продукції у СТОВ «Степ-Агро»

Галузь виробництва, види продукції	2020 р.	2021 р.	2022 р.	В середньому за 2020-2022 р.р.	
	сума, тис.грн.			тис. грн.	%
Продукція рослинництва - всього	34411,6	48921,8	62655,3	48662,9	97,9
Зернові і зернобобові	26788,9	39844,2	48021,8	38218,3	76,9
Соняшник	4235,4	6288,1	9917,2	6813,6	13,7
Ріпак озимий	2826,2	2105,0	3714,5	2881,9	5,8
Плоди	1,9	29,8	40,1	23,9	0,0
інша продукція рослинництва	559,2	654,7	961,7	725,2	1,5
Продукція тваринництва - всього	902,2	1060,8	1184,0	1049,0	2,1
жива вага свиней	811,5	990,0	1102,0	967,8	1,9
інша продукція тваринництва	90,7	70,8	82,0	81,2	0,2
Разом по підприємству	35313,8	49982,6	63839,3	49711,9	100,0

Отже, продукція рослинництва в середньому займає 97,9% товарної продукції СТОВ «Степ-Агро», серед якої найбільшу питому вагу становлять - зернові та зернобобові – 76,9%. Питома вага соняшника становить – 13,7%, ріпаку озимого – 5,8%. Що дає змогу зробити висновок про те, що СТОВ «Степ – Агро» має зерновий напрям спеціалізації виробництва.

Продукція тваринництва становить 2,1% від загального обсягу товарної продукції товариства. Продукція тваринництва представлена приростом живої маси свиней – 1,9% та іншою продукцією галузі – 0,2%.

Інвентаризація — перевірка і документальне підтвердження наявності та стану, оцінка активів та зобов'язань підприємства. Метою проведення інвентаризації є забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства. Головна особливість щорічної інвентаризації полягає в тому, що за обсягом вона є суцільною, а значить

охоплює всі види зобов'язань і всі активів підприємства незалежно від їх місця знаходження. Тому, розглянемо основні показники, що характеризують стан активів та зобов’язань підприємства.

Розпочнемо з необоротних активів, а саме основних засобів (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Забезпеченість та ефективність використання основних засобів у СТОВ «Степ-Агро»

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022 р. від 2018 р., +,-
Середньорічна вартість основних засобів, тис.грн.	12667,0	18387,5	25193,0	29324,0	33828,5	21161,5
Капіталозабезпеченість, тис.грн.	678,8	1163,0	1575,5	1833,9	2115,6	1436,8
Капіталоозброєність, тис.грн.	204,3	270,4	419,9	465,5	573,4	369,1
Капіталовіддача, грн.	1,30	0,80	0,64	0,58	0,48	-0,82
Капіталоємність, грн.	0,77	1,25	1,56	1,72	2,08	1,31

Середньорічна вартість основних засобів у СТОВ «Степ-Агро» за 2018-2022 рр., збільшилась у 2,7рази або ж на 21млн 161тис.грн і у 2022 році становить 33млн 828тис.грн.

Показники забезпеченості основними засобами показують, що на 100 га сільськогосподарських угідь товариство у 2022 році має 2млн 115тис.грн основних засобів. Капіталоозброєність за аналізований період зросла на 369,1тис.грн і у 2022 році на 1 працівника СТОВ «Степ-Агро» є 573,4тис.грн основних засобів.

Капіталовіддача вказує на не достатньо ефективне використання товариством основних засобів. За досліджувані роки капіталовіддача зменшилась на 0,82 грн (63,1%). Таким чином, у 2022 році на 1 гривню основних засобів у товаристві вироблено 48 копійок валової продукції, тоді як у 2018 році цей показник дорівнював 1,30грн.

За допомогою таблиці 2.5 розглянемо склад та структуру запасів товариства.

Таблиця 2.5

Динаміка та структура запасів у СТОВ «Степ-Агро»

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	В середньому за п’ять років	
	балансова вартість на кінець року, тис.грн					сума, тис.грн	питома вага, %
Сировина і матеріали	907,0	1099,0	3902,0	4167,0	58,0	2026,6	12,0
Паливо	-	-	410,0	287,0	423,0	224,0	1,3
Будівельні матеріали	-	-	-	-	18,0	3,6	0,0
Запасні частини	-	-	181,0	181,0	-	72,4	0,4
Поточні біологічні активи	1462,0	1547,0	1910,0	2337,0	3011,0	2053,4	12,2
МШП	-	-	46,0	53,0	90,0	37,8	0,2
Незавершене виробництво	4597,0	4982,0	5109,0	5846,0	8874,0	5881,6	35,0
Готова продукція	3142,0	4451,0	5509,0	10707,0	8799,0	6521,6	38,8
Разом виробничих запасів	907,0	1099,0	4493,0	4635,0	517,0	2330,2	13,8
Усього запасів	10108,0	12079,0	17067,0	23578,0	21291,0	16824,6	100,0
Усього оборотних активів	13720,0	13720,0	20761,0	27590,0	25875,0	20333,2	11,5

З даних таблиці можна зробити висновок, що вартість запасів у СТОВ «Степ-Агро» збільшилась на 11млн 183тис.грн (у 2,1 рази) і у 2022 році вартість запасів товариства дорівнювала 21млн 291тис.грн. При цьому, структура запасів виглядала наступним чином: найбільші частки займають готова продукція – 38,8% та незавершене виробництво – 35%; поточні біологічні активи -12,2 % та сировина і матеріали -12%.

Виробничі запаси складають13,8% від загальної суми запасів СТОВ «Степ-Агро» та 11,5% у структурі оборотних активів підприємства. До виробничих запасів товариства входять: сировина і матеріали, паливо, будівельні матеріали та запасні частини.

Узагальнимо дані про наявність активів СТОВ «Степ – Агро» за аналізовані роки за допомогою рисунку 2.1.

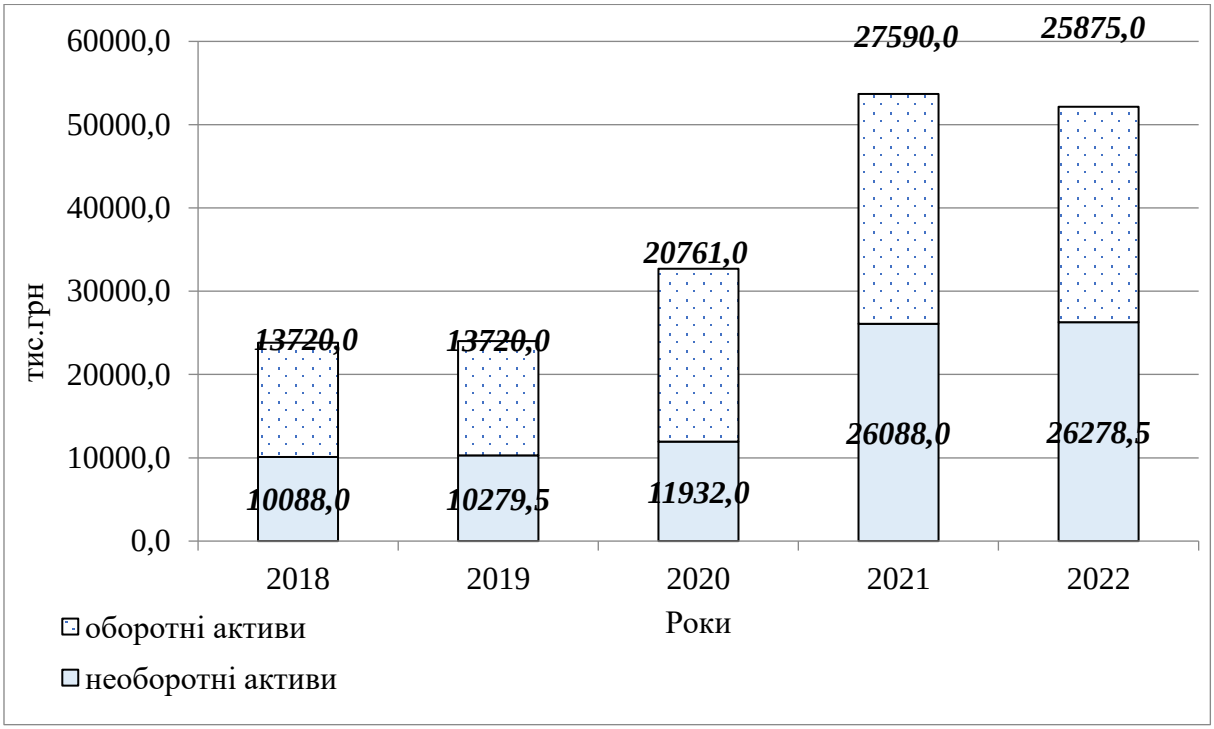

Рис.2.1. Динаміка вартості активів СТОВ «Степ – Агро»

Отже, можна зробити висновок, що вартість активів товариства має тенденцію до зростання, при чому, це стосується як оборотних так і необоротних активів. Загальна вартість активів у 2022 році становила 52млн 153тис.грн, з яких 26млн 278тис.грн – це необоротні активи, та 25млн 875тис.грн – оборотні активи.

Однією з основних категорій, що характеризує ефективність здійснення господарської діяльності є прибуток. Розглянемо основні економічні показники роботи товариства за досліджувані роки у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Основні економічні показники діяльності СТОВ «Степ-Агро»

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022р. до 2018р. %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	24016,0	43461,0	52606,0	46462,0	55338,0	230,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	15275,0	31532,0	40283,0	33333,0	45715,0	299,3

Валовий прибуток, тис.грн	8741,0	11929,0	12323,0	13129,0	9623,0	110,1
Чистий прибуток, тис.грн.	8687,0	11630,0	10356,0	9370,0	5075,0	58,4
Отримано чистого прибутку на: -100 грн основних засобів, грн	68,6	63,2	41,1	32,0	15,0	21,9
- 1 працівника, тис.грн.	140,1	171,0	172,6	148,7	86,0	61,4
Рівень рентабельності, %	56,9	36,9	25,7	28,1	11,1	-45,8

На підставі даних таблиці можна зробити висновок про прибуткову діяльність СТОВ «Степ – Агро» за 2018-2022рр. У 2022 році розмір чистого прибутку СТОВ «Степ-Агро» становив 5млн 75тис.грн., на 100 грн. основних засобів товариство отримало 15тис.гр чистого прибутку, а у розрахунку на одного працівника підприємства - 86тис.грн.

Розрахований рівень рентабельності товариства показує, що в 2022 році на 1 гривню витрат, понесених для виробництва та реалізації продукції, товарів, робіт та послуг СТОВ «Степ-Агро» отримало 11копійок чистого прибутку.

Стійкий фінансовий стан підприємства формується в процесі його економічної діяльності. Оцінка фінансового стану на певну дату допомагає дізнатися:

- наскільки ефективно підприємство здійснює управління фінансовими ресурсами протягом періоду, що досліджується;
- ефективність використання майна та джерел їх фінансування;
- рівень виробничого потенціалу.

Оцінка фінансового стану підприємства здійснюється на підставі аналізу показників ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Показники фінансового стану СТОВ «Степ – Агро» за 2022 рік

Показник	На початок року	На кінець року	Відхилення, +,-

Показники платоспроможності			
Коефіцієнт поточної ліквідності	11,04	16,70	5,66
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,19	2,06	1,87
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	11,04	16,70	5,66
Показники фінансової незалежності, стійкості			
Коефіцієнт маневреності власних коштів	0,83	0,83	0,00
Коефіцієнт фінансової стабільності	12,09	18,11	6,02
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,92	0,95	0,03
Коефіцієнт фінансування	0,08	0,05	-0,03
Коефіцієнт фінансового левериджу	0,01	0,01	0,00
Забезпеченість власним капіталом	1,20	1,20	0,00

З даних таблиці видно, що серед розрахованих показників фінансового стану СТОВ «Степ – Агро» нормативному значенню відповідають лише показники фінансової стійкості товариства.

Коефіцієнти поточної та абсолютної ліквідності товариства мають однакові значення, отже, на кінець 2022 року на 1 гривню поточних зобов'язань СТОВ «Степ-Агро» припадає 16,7 грн грошових коштів та їх еквівалентів.

Обчислені показники фінансової стійкості вказують на те, що діяльність сільськогосподарського товариства є достатньо ефективною в частині використання власних коштів (прибутковість кожної гривні власних коштів) та окупності вкладених коштів у майно за рахунок прибутку.

Питома вага власного капіталу у валюті балансу СТОВ «Степ – Агро» за рік зросла на 3% і на кінець 2022 року складає 95%.

Коефіцієнт фінансування протягом року зменшився на 0,03 і на кінець звітного року на 1 грн вкладених в активи власних коштів СТОВ «Степ – Агро» залучило 5коп позикових коштів.

2.2. Облікова політика щодо організації інвентаризації підприємства

Практичним аспектом ведення бухгалтерського обліку є організація облікової політики. Ефективність організації облікової політики підприємства

визначає поточний стан діяльності організації, її подальший шлях розвитку в коротко-, середньо та довгостроковій перспективі.

При організації бухгалтерського обліку на підприємстві потрібно звернути увагу на те, що цей процес є складним і потребує ґрунтовних знань у сфері бухгалтерського обліку, нормативно-правової бази, галузевих особливостей та технології виробництва, тощо.

Раціональна організація бухгалтерського обліку повинна забезпечувати реалізацію сукупності функцій процесів бухгалтерського обліку і управління. Облікова політика виступає інструментом «налагодження» системи бухгалтерського обліку та управління , тому повинна враховувати:

- вимоги Європейської та міжнародної системи бухгалтерського обліку;
- інвестиційно-інноваційні процеси;
- особливості та умови економіки держави;
- формування організаційного механізму;
- проведення кваліфікованої політики у сфері персоналу та управління.

У СТОВ «Степ – Агро» облікова політика забезпечує дотримання принципів організації бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Зміст облікової політики товариства розкривається у Наказі про облікову політику підприємства, який затверджений його керівником. Він несе відповідальність за зміст Наказу, оскільки саме його підпис робить наказ про облікову політику чинним. З наказом про облікову політику повинні бути ознайомлені усі працівники бухгалтерії під підпис.

Згідно з Наказом про облікову політику СТОВ «Степ–Агро» застосовує автоматизовану форму обліку, із застосуванням комп'ютерної програми «BAS». Автоматизація бухгалтерського обліку дозволяє:

- прискорити, автоматизувати та мінімізувати помилки при процесі заповнення реквізитів у документах різного типу (первинних, накопичувальних тощо);
- зменшити загальну кількість паперової тяганини у роботі підприємства;

- швидко та ефективно обробляти великі масиви даних й отримувати якісну статистичну інформацію;
- отримувати аналітичні дані для проведення оперативного та стратегічного управління;
- миттєво здійснювати обмін важливими даними між структурними підрозділами та посадовими особами;
- спростити комунікацію та взаємодію з контролюючими органами та контрагентами, а також швидко впроваджувати нововведення законодавства.

Автоматизована форма обліку відповідає єдиній методологічній основі бухгалтерського обліку та забезпечує суцільне відображення за допомогою автоматизованих систем господарських операцій на основі первинних документів, а також взаємозв'язок даних аналітичного та синтетичного обліку.

Кожний регістр обліку при автоматизованій формі обліку є базою даних певної логічної структури. Обробка інформації облікових регістрів виконується у процесі розв'язання задач бухгалтерського обліку та формування звітів. Потім, результати обробки подаються на машинному носії у вигляді вибірки даних, а також у вигляді машинограм і відеограм. Таким чином, на основі первинних облікових регістрів може бути сформовано будь-які форми облікових регістрів у вигляді вихідних звітів. Регістри операцій і документів є одночасно хронологічними та систематичними.

Первинний документ – основа бухгалтерського обліку, тому від правильності його оформлення і використання певних форм залежить своєчасність, повнота та об'єктивність інформації, яка використовується для управління підприємством.

Для забезпечення раціонального руху документів та визначення оптимальної кількості підрозділів і виконавців для проходження кожного первинного документа й терміну його перебування в цих підрозділах, на підприємстві розроблено та затверджено графік документообороту. Витяг з графіку надається для ознайомлення посадовим особам кожного структурного підрозділу товариства.

Для перевірки фактичної наявності активів підприємства і стану їх зобов’язань у СТОВ «Степ – Агро» проводять інвентаризацію. Інвентаризація — це спосіб порівняння даних щодо активів та зобов'язань підприємства, відображених у бухгалтерському обліку, з фактичною наявністю (чи відсутністю) таких активів і зобов'язань. Графік проведення інвентаризації затверджує керівник товариства Арсірій Максим Володимирович. Він є додатком до Наказу про облікову політику товариства. Також окремим додатком до Наказу про облікову політику товариства є склад інвентаризації комісії. У СТОВ «Степ – Агро» створено постійно діючу інвентаризаційну комісію з представників структурних підрозділів товариства та бухгалтерії.

Після фактичної перевірки наявності товарно-матеріальних цінностей, отримані під час інвентаризації дані, передаються до бухгалтерії для їх подальшої звірки з обліковими регістрами.

Ведення обліку в товаристві здійснюється працівниками бухгалтерії (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Склад працівників бухгалтерії СТОВ «Степ-Агро»

ПІБ працівника	Посада	Ділянка облікової роботи
Василенко Ольга Василівна	Головний бухгалтер	Складання та подання фінансової, податкової звітності, облік заробітної плати, розрахунків рах. 31,36,63,64,70,71,79,44
Сомик Ліна Іванівна	Бухгалтер з ТМЦ	Облік ТМЦ рах. 20,22,27,
Гуменюк Наталія Михайлівна	Бухгалтер виробництва	Облік виробництва, витрат рах. 231,232, 90,91,92,93,94
Котик Тетяна Миколаївна	Бухгалтер з оплати праці	Облік оплати рпаці та соц.відрахувань рах.66,65

Працівники бухгалтерії забезпечують повне та достовірне відображення інформації, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах та, відповідно, електронних їх аналогах в електронній базі обліку, на рахунках бухгалтерського обліку. Ці дані повинні бути відображені й звірені з електронною базою обліку за попередній місяць в термін до 10 числа поточного місяця.

Також при здійсненні облікового процесу забезпечується правильне та оперативне відображення доходів та витрат за прийнятою на підприємстві формою бухгалтерського обліку з додержанням єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку та з урахуванням особливостей діяльності підприємства і технології оброблення даних на основі затвердженої матриці витрат по ввіреній ділянці обліку.

У Наказі про облікову політику товариства визначено, що одиницею бухгалтерського обліку запасів є кожне їх найменування або група запасів. При відпуску запасів у виробництво, продажу чи іншому їх вибутті – застосовується метод середньозваженої собівартості. Вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів, що передані в експлуатацію, виключається зі складу активів (списується з балансу) з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів за місцями експлуатації і відповідними особами протягом строку їх фактичного використання.

При складанні балансу оцінка запасів здійснюється за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації.

Таким чином, вище наведена інформація дає змогу зробити висновок, що організація облікової політики у СТОВ «Степ – Агро», що висвітлена у Наказі про облікову політику товариства в повній мірі забезпечує безперервне ведення його бухгалтерського обліку у відповідності до вимог законодавства.

Інвентаризація активів і зобов'язань в СТОВ «Степ-Агро» є процесом, під час якого перевіряється наявність, документальне оформлення та стан цих об'єктів, а також оцінюється ефективність застосування принципів, методів і процедур бухгалтерського обліку. Під час інвентаризації розробляються пропозиції щодо змін певних положень облікової політики на наступний

звітний період (рік). Цей процес повинен бути проведений перед складанням річної фінансової звітності підприємства в період з 15 листопада по 30 грудня. Конкретний час і порядок проведення інвентаризації, а також відповідальних осіб визначає керівник підприємства шляхом видання письмового наказу. Що стосується операцій з готівкою, то інвентаризація каси підприємства проводиться не рідше одного разу на місяць.

У ситуаціях, відмінних від вищезазначених, перелік об'єктів та регулярність проведення інвентаризації встановлюються керівником підприємства відповідно до чинного законодавства, у міру необхідності та доцільності.

Для проведення інвентаризаційних робіт, таких як планові та позапланові інвентаризації активів і зобов'язань, списання основних засобів, малоцінних необоротних матеріальних активів тощо, в СТОВ «Степ-Агро» затверджено постійно діючу інвентаризаційну комісію у складі згідно Наказу про облікову політику.

Склад постійно діючої інвентаризаційної комісії підприємства включає в себе головного бухгалтера (голова комісії), бухгалтера та завідувач складом.

Члени постійно діючої інвентаризаційної комісії мають права, обов'язки та завдання, визначені законодавством. Спираючись на вимоги законодавства, комісія виконує завдання з оцінки ефективності принципів, методів і процедур облікової політики, що застосовуються товариством. Крім того, вона відповідає за оцінку активів і зобов'язань, а також розробку та затвердження пропозицій щодо їх змін на наступний звітний рік. Серед інших завдань комісії – здійснення внутрішнього контролю на підприємстві.

Інвентаризація активів, як правило, зазвичай починається з детальної перевірки фактичної наявності власних основних засобів на території підприємства. Крім того, перевіряються основні засоби, які перебувають в оренді або на відповідальному зберіганні.

Співробітники підприємства здійснюють детальну перевірку кожного об'єкта основних засобів з урахуванням його фактичного стану та

документального підтвердження. Сюди також входить перевірка зобов'язань і правил у випадках, коли основні засоби здаються в лізинг або оренду.

Інвентаризація є важливим кроком у забезпеченні достовірності даних бухгалтерського обліку та визначенні фактичного стану майна товариства.

Відповідно до Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань [26], робоча інвентаризаційна комісія на підприємстві також виконує такі завдання

- виявляє активи, які не використовуються підприємством, допомагає виявити непотрібні або застарілі активи;
- перевіряє дотримання правил утримання та експлуатації основних засобів, допомагаючи забезпечити належне функціонування та довговічність майна;
- перевіряє реальність вартості, відображеної в бухгалтерському обліку основних засобів, що допомагає визначити точне фінансове становище підприємства та підтримує достовірність бухгалтерської звітності.

У разі виявлення основних засобів, які не відповідають встановленим критеріям, робоча інвентаризаційна комісія переводить їх до складу інших активів. Крім того, якщо основні засоби не відповідають визначенню активу, вони списуються з балансу підприємства.

Під час інвентаризації робоча комісія перевіряє наявність документів, що підтверджують право власності підприємства на земельні ділянки та інші природні ресурси. Це допомагає забезпечити відповідність майна товариства документальним нормам та уникнути можливих юридичних проблем.

Перш ніж розпочати інвентаризацію, від будь-якої особи або групи осіб, відповідальних за збереження активів, беруть розписку. Цей етап є важливим для фіксації відповідальності та стану майна. Після завершення інвентаризації складається в установленому порядку інвентаризаційний опис і передається в бухгалтерію для подальшого включення у фінансову звітність.

При організації інвентаризації нематеріальних активів у СТОВ «Степ-Агро» комісія спочатку перевіряє, чи відповідають активи, що обліковуються на рахунку 12, критеріям, викладеним у НП(С)БО 8. У разі невідповідності необхідно виключити зайві об'єкти з рахунку 12. І відповідно, якщо

підприємство має активи, які за своїми ознаками відповідають критеріям нематеріальних активів, але не обліковуються або обліковуються на інших рахунках, то їх слід зарахувати на рахунок 12. Загалом, це одна з головних цілей інвентаризації.

Відповідно до вимог Положення № 879, інвентаризаційна комісія в СТОВ «Степ-Агро» здійснює наступні перевірки нематеріальних активів:

- перевіряє фактичну наявність нематеріальних активів з метою виявлення надлишків або нестач;
- перевіряє законність включення нематеріальних активів до балансу, що включає перевірку документів, які підтверджують право власності на ці об'єкти;
- перевіряє реальність вартості облікованих нематеріальних активів і, в разі необхідності, проводить їх переоцінку.

Ці перевірки допомагають переконатися, що облік нематеріальних активів є точним і достовірним та відображає їх реальну вартість.

Результати інвентаризації фіксуються в інвентаризаційному описі. У цьому документі реєструються всі виявлені активи, їхній стан, кількість, а також будь-які виявлені нестачі, надлишки або дефіцити. Інвентаризаційний опис є важливим інструментом для документування та звітування про стан активів на момент проведення інвентаризації.

Якщо інвентаризація виявляє відхилення від облікової інформації, працівники бухгалтерії проводять звірки, визначають пересортицю, вказують залишки та нестачі (рис. 2.2).

Рис. 2.2. Види інвентаризаційних різниць на підприємстві.

Під час підготовки до інвентаризації працівники СТОВ «Степ-Агро» здійснюють необхідні кроки: систематизують запаси за найменуваннями, сортами, групами, перевіряють вагові прилади тощо.

У процесі інвентаризації запасів комісія дотримується принципу, викладеного в НП(С)БО 9, згідно з яким запаси визнаються активом, якщо існує ймовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена. Якщо запаси не відповідають цим критеріям, вони списуються і не включаються до фінансової звітності як частина активів.

Інвентаризація виробничих запасів проводиться з урахуванням місць зберігання та окремо за кожною матеріально відповідальною особою. Під час інвентаризації товарно-матеріальні цінності записуються в інвентаризаційні описи із зазначенням найменування, номенклатурного номера, виду, групи, сорту, одиниці виміру, ціни, суми і кількості (фактурної, вагової або мірної) на дату проведення інвентаризації. Також беруться до уваги дані бухгалтерського обліку.

Інвентаризаційні описи не складаються для малоцінних та швидкозношуваних предметів, які обліковуються на підставі щоденного обліку. Замість цього фактична наявність таких предметів перевіряється у матеріально

відповідальних осіб шляхом звірки з даними оперативного обліку. Якщо перевірка виявляє нестачу, це оформляється актом.

Що стосується спецодягу та особистих речей, переданих у прання та ремонт, то вони перевіряються на підставі документів від постачальника послуг.

Інвентаризаційна комісія в приміщенні, де проводяться перевірки, у присутності матеріально відповідальних осіб встановлює фактичну наявність товарно-матеріальних цінностей шляхом їх перерахунку, зважування або обмірювання. Забороняється включати до інвентаризаційних описів відомості про залишки активів, подані матеріально відповідальними особами або отримані на підставі даних бухгалтерського обліку без попередньої перевірки їх фактичної наявності.

Кількість запасів, які знаходяться в непошкодженій упаковці постачальника, має бути підтверджена документально, а фактична наявність деяких із зазначених цінностей в натурі має бути перевірена.

Окремий інвентаризаційний опис складається на запаси в дорозі, неоплачену продукцію відвантажену та запаси на складах інших підприємств (на відповідальному зберіганні, на комісії, в переробці). Перевіряється обґрунтованість сум, відображених на рахунках. Ці суми можуть бути визнані, якщо вони обґрунтовані належним чином виготовленими документами, такими як рахунки-фактури постачальників, копії платіжних вимог (рахунків-фактур), пред'явлених покупцям, заставні розписки, перевидані на дату інвентаризації або близько до неї.

Для оформлення наявності запасів на підприємстві використовується Інвентаризаційний опис запасів. Бухгалтери порівнюють дані всіх інвентаризаційних описів з даними бухгалтерського обліку. У випадках знаходження розбіжностей вони відображаються у Порівняльній інвентаризаційній відомості. Для запасів, що перебувають на відповідальному зберіганні, складається окрема порівняльна відомість, яка заповнюється бухгалтером підприємства і зберігається в бухгалтерії.

Під час здійснення інвентаризації в СТОВ «Степ-Агро» було виявлено нестачу цементу у кількості 75 кг. Облікова вартість цементу 4,60 грн/кг. Можливі бухгалтерські проведення в залежності від причини надлишку наведено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9.

Бухгалтерські проведення з обліку нестачі виробничих запасів

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
Якщо винна особа не встановлена				
1	Списано виявлену нестачу цементу	947	281	345,00
2	Нарахований ПДВ відповідно	947	6431	69,00
3	Зареєстрована впродовж 20 календарних днів з кінця місяця зведена податкова накладна	6431	641	69,00
4	Витрати віднесено фінансовий результат операційної діяльності	791	947	414,00
Якщо нестачу віднесено на винну особу				
1	Списано виявлену нестачу цементу	947	281	345,00
2	Відображено суму нестачі, яку має відшкодувати матеріально-відповідальна особа	072		414,00
3	Суму нестачі віднесено на винну особу	375	716	414,00
4	Нарахований ПДВ відповідно	716	6431	69,00
5	Зареєстрована податкова накладна (отримувач - неплатник)	6431	641	69,00
6	Утримано суму нестачі з зарплати	661	375	414,00
7	Списали нестачу з позабалансового обліку після відшкодування матеріально відповідальною особою збитків		072	414,00
8	Доходи віднесено на фінансовий результат від операційної діяльності	716	791	345,00
9	Витрати віднесені на фінансовий результат від операційної діяльності	791	947	345,00

Інвентаризація розрахунків – це звірка документів із записами в облікових регістрах і перевірка обґрунтованості сум взаєморозрахунків, вона повинна проводитися відповідно до вимог Положення № 879.

Для підтвердження обґрунтованості заборгованості інвентаризаційній комісії надаються довідки про заборгованість у вигляді актів звірки. Звірка може бути проведена за окремим договором або за всіма укладеними договорами.

Почати звірку розрахунків можна з дати попередньої звірки, початку дії конкретного договору (якщо звірка проводиться за одним договором) або з початку договірних відносин.

В СТОВ «Степ-Агро» використовують довільну форму акта звірки, за умови дотримання вимог до первинних документів. Окрім обов'язкових реквізитів, акт повинен містити дати та номери договорів і розрахункових документів, суму заборгованості в розрізі кредитора та боржника, а також суму розбіжностей.

Результати інвентаризації розрахунків з покупцями, постачальниками та іншими дебіторами і кредиторами оформляються у вигляді інвентаризаційного опису розрахунків. Цей акт містить інформацію про заборгованості та кредиторську заборгованість, можливі розбіжності та інші важливі дані, отримані під час інвентаризації фінансових відносин з контрагентами.

В акті інвентаризації зазначаються назви перевірених субрахунків, а також суми виявленої неузгодженої дебіторської та кредиторської заборгованості, безнадійної заборгованості, кредиторської та дебіторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності. Ця інформація дозволяє визначити стан фінансових відносин з контрагентами та розкрити можливі ризики для підприємства.

До інвентаризаційного опису розрахунків додається довідка про дебіторську та кредиторську заборгованість, за якою вже минув строк позовної давності. У цьому документі зазначаються найменування та місцезнаходження відповідних дебіторів або кредиторів, сума заборгованості, причини її виникнення, а також дати та підстави, на яких виникли ці фінансові зобов'язання.

У випадках, коли боржник не відповідає на надісланий акт звірки або лист повертається через неможливість знайти контрагента, суми такої

заборгованості слід відобразити в примітці до інвентаризаційного опису. Довідка складається у довільній формі із зазначенням інформації про боржника, неможливість зв'язку, а також сум та інших реквізитів, які є важливими для повного обліку заборгованості.

За результатами інвентаризації заборгованості в СТОВ «Степ-Агро» було виявлено:

- безнадійна заборгованість у сумі 2000 грн. від неплатоспроможного дебітора ТОВ «Пергама».

- прострочена кредиторська заборгованість перед постачальником ТОВ «Агроплюс» у розмірі 5500 грн.

За результатами інвентаризації було донараховано кредиторську заборгованість перед ТОВ «Імпульс» за невідфактуровані поставки отриманих запасів на суму 3600 грн. (податковий кредит був визнаний у місяці придбання запасів). Також було перераховано заборгованість перед ТОВ «Юст» (неплатник ПДВ) за послуги спортзалу в сумі 8000 грн. Результати інвентаризації були затверджені протоколом інвентаризаційної комісії. Всі господарські результати відображено в табл.2.10.

При проведенні інвентаризації в СТОВ «Степ-Агро» комісія перевіряє наявність дебіторської заборгованості на підприємстві, визначає її фактичний розмір і вживає заходів щодо усунення виявлених розбіжностей у сумах.

Згідно з Положенням № 879, під час інвентаризації члени робочої інвентаризаційної комісії повинні виконати такі дії:

1) усім боржникам підприємства надсилають акти звірки, які подаються на розгляд комісії для підтвердження факту заборгованості. Підприємства, які мають заборгованість, мають десять днів, щоб підтвердити свою заборгованість або прокоментувати її після отримання актів;

2) на рахунках для розрахунків з покупцями, замовниками та іншими дебіторами відображаються лише суми, визначені та узгоджені між сторонами;

Таблиця 2.10.

Відображення в обліку коригування дебіторської та кредиторської заборгованості

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Списано безнадійну дебіторську заборгованість ТОВ «Пергама»	38	361	2000
2	Відображено на позабалансовому рахунку суму списаної заборгованості	071	-	2000
3	Списано прострочену кредиторську заборгованість перед ТОВ «Агроплюс»	631	717	5500
4	Донараховано кредиторську заборгованість перед ТОВ «Імпульс»	20	631	3600
5	Вартість використаних ТМЦ відображено у складі адміністративних витрат	92	20	3600
6	Перераховано за послуги ТОВ «Юст»	631	311	8000
7	Віднесено на адміністративні витрати вартість послуг тренажерного залу	92	631	8000
8	Віднесено на фінансовий результат коригування заборгованості	717 791	791 92	5500 11 600

3) в деяких випадках, якщо до кінця звітного періоду розбіжності не виправлені або залишаються неврегульованими, розрахунки з дебіторами відображаються в балансі за сумами, що випливають з бухгалтерських записів, і відповідно вважаються правильними;

4) суми, пов'язані з розрахунками з банківськими установами, фінансовими та податковими органами, врегульовуються безпосередньо з цими установами. Комісія не дозволяє відображати неврегульовані суми в бухгалтерському обліку;

5) до акта інвентаризації надають довідку про дебіторську заборгованість, стосовно якої строк позовної давності минув. У ній необхідно вказати осіб, відповідальних за прострочення строку позовної давності

дебіторської заборгованості, а також назви та адреси дебіторів, суми, причини, дати та підстави виникнення заборгованості.

У тому випадку, якщо виявляється заборгованість клієнтів, яка не може бути стягнута у зв'язку із закінченням строку позовної давності, сума списується на витрати за рішенням керівника. Для обліку результатів розрахунків з покупцями та іншими особами, перед якими товариство має фінансові зобов'язання, використовується Акт інвентаризації розрахунків з контрагентами.

Порядок проведення інвентаризації каси окреслено у Положенні про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затвердженому постановою Правління НБУ від 29.12.2017 № 148. Пункт 46 Положення визначає певну послідовність проведення інвентаризації каси підприємства.

Перш за все, керівник СТОВ «Степ-Агро» видає наказ, яким визначає склад інвентаризаційної комісії та встановлює терміни проведення інвентаризації.

Перед початком інвентаризації матеріально відповідальні особи дають розписку. Комісія перевіряє наявність грошей шляхом повного перерахунку готівки в касі, цінних паперів і чекових книжок. Акт складається у двох примірниках і підписується членами комісії та матеріально відповідальною особою.

Один примірник акта передається до бухгалтерії товариства, другий залишається у відповідальної особи. У разі зміни осіб акт складається у трьох примірниках: для особи, яка передає цінності, особи, яка їх приймає, та бухгалтерії.

Проведення інвентаризації каси СТОВ «Степ-Агро» відбувається у строки, визначені керівником, і включає повне перерахування готівки та перевірку інших цінностей, зберігаючись у касі. Залишок готівки в порівнянні з даними обліку за книгами обліку перевіряється. Готівка, що знаходиться у касі, але не підтверджена касовими документами, вважається надлишком готівки в касі. Якщо в ході інвентаризації виявляється нестача або надлишок цінностей у касі, акт фіксує суму і пояснює обставини виникнення. Нестача компенсується

згідно з законодавством України, а надлишок відображається в касі та включається до доходів підприємства.

Під час проведення інвентаризації каси СТОВ «Степ-Агро» був виявлений надлишок готівки в сумі 1000 грн. На цю суму оформлено прибутковий касовий ордер. В обліку результат інвентаризації відображено такою проводкою:

Дебет рахунку 301 «Готівка в національній валюті»

1000 грн

Кредит рахунку 719 «Інші доходи від операційної діяльності»

Таким чином, можна зазначити, що інвентаризація активів на ТОВ «Степ-Агро» проводиться досить кваліфіковано та відповідає чинним нормативним документам й інструкціям. Організація інвентаризаційної діяльності на даному підприємстві спрямована на досягнення визначених цілей та виконання поставлених завдань.

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Точні та об'єктивні дані про економічний стан підприємства відіграють важливу роль у процесі прийняття оперативних та стратегічних рішень власниками та менеджментом. Однак, іноді між даними бухгалтерського обліку та фактичними результатами господарської діяльності можуть виникати розбіжності, зумовлені суттєвими причинами. Тому інвентаризація грає важливу роль у забезпеченні достовірності та чіткості фінансових показників.

В Наказі про облікову політику СТОВ «Степ-Агро» приділяється значна увага обліковому процесу та визначаються окремі елементи організації бухгалтерського обліку. Однак не всі ці аспекти розглядаються в повному обсязі та детально. Оскільки інвентаризація є ключовим методом бухгалтерського обліку та важливим засобом контролю за активами, цей метод має бути більш детально відображений в обліковій політиці підприємства. Ми вважаємо, що цілком доцільно включити до Наказу про облікову політику наступні аспекти (рис. 3.1).

З огляду на необхідність більш детального відображення ситуації з інвентаризацією в СТОВ «Степ-Агро», вважаємо за доцільне доповнити наказ про облікову політику наступними положеннями:

1. Поставити перед постійно діючою комісією наступні завдання:

- розробка плану проведення інвентаризаційної роботи на підприємстві;
- організація інструктажів з членами робочих інвентаризаційних комісій;
- виконання контрольних перевірок з метою визначення правильності проведення інвентаризації;
- розгляд письмових пояснень від осіб, відповідальних за нестачі або псування цінностей;
- фіксація в протоколах пропозицій щодо усунення виявлених нестач і втрат;
- проведення профілактичної роботи щодо збереження активів;
- впровадження заходів з удосконалення методики проведення інвентаризації.

2. Здійснювати інвентаризацію активів підприємства з урахуванням відповідальності конкретних матеріально-відповідальних осіб.

Рис. 3.1. Аспекти облікової політики щодо інвентаризації

Таким чином, внесення змін до положень Наказу про облікову політику, що стосуються процедури інвентаризації, сприятиме більш ефективному обліку майна підприємства та підвищенню якості підготовки необхідної інформації для складання фінансової звітності.

Ми також відзначаємо, що ефективність інвентаризації в СТОВ «Степ-Агро» можна було б підвищити, запровадивши суцільні та вибіркові перевірки на додаток до щорічної інвентаризації перед фінансовою звітністю.

Головне призначення інвентаризації, яка є складовою методу бухгалтерського обліку й інструментом контролю, підтвердити фактичну наявність активів, порівняти облікові дані з реальними, достовірно відобразити інформацію в бухгалтерських записах, сформувати та прийняти якісні та

виважені управлінські рішення (рис.3.2).

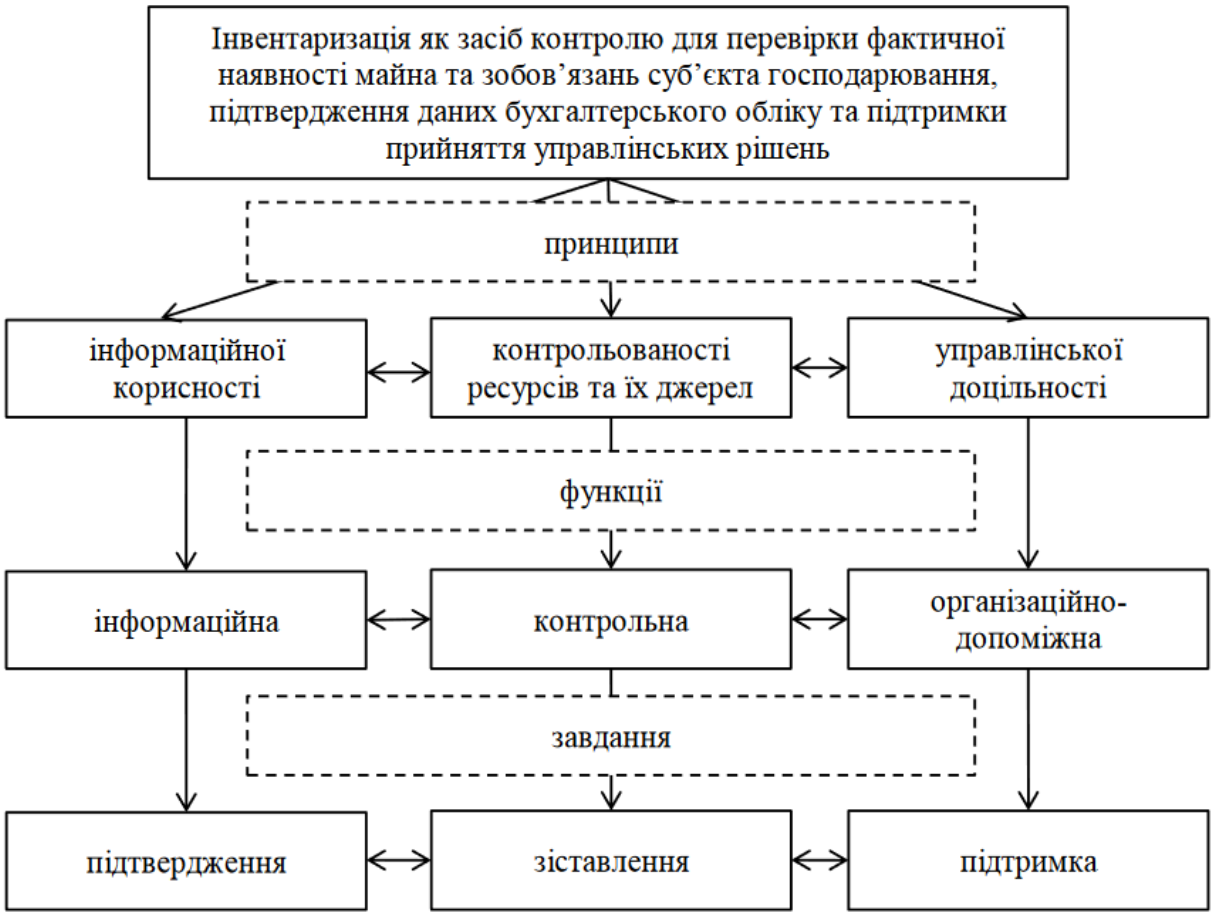

Рис. 3.2. Теоретичні засади організації інвентаризації

Л.І. Марущак [19] зауважує, що інвентаризація передбачає два види перевірок: документальну та натуральну. Документальна перевірка може стосуватися матеріалів, переданих на переробку третім особам, тоді як перевірка в натурі передбачає підрахунок, зважування та спостереження для визначення кількості. підрахунку, зважування та вимірювання.

Інвентаризація часто сприймається як обтяжлива формальність через відсталість розробки методології її проведення, а також застарілість чинних положень та інструкцій. Це особливо актуально в умовах автоматизованого управління складськими операціями або в режимі безперервної роботи підприємства, коли практично неможливо провести інвентаризацію запасів на конкретну дату, коли операції припиняються, а склад закривається.

У цьому контексті хотілося б звернути увагу на метод безперервної

(перманентної) інвентаризації, який передбачає проведення на підприємстві інвентаризації протягом усього року. Основною вимогою цього методу є визначення повної номенклатури об'єктів інвентаризації таким чином, щоб усі об'єкти були проінвентаризовані впродовж року. У сучасному автоматизованому обліковому середовищі ця вимога стає менш обтяжливою. Цей метод дозволяє не тільки систематично контролювати наявність, зберігання і використання запасів на складах, а й оперативно виявляти недоліки і помилки в аналітичному обліку.

Ми поділяємо думку Р.О. Савченко та Н.М. Савченко [36], які вбачають у застосуванні «перманентної» інвентаризації перспективний шлях розширення інформаційної ємності даних бухгалтерського обліку підприємства.

На практиці іноді виникають ситуації, коли певний вид запасів відсутній в реальному житті, але за даними бухгалтерського обліку його вартість вказана в регістрах, що являє собою природні втрати або нестачу цих запасів. У таких випадках доцільним є використання перманентної інвентаризації.

Перед початком перманентної інвентаризації важливо чітко визначити наявну номенклатуру запасів, забезпечивши її повну інвентаризацію впродовж звітного періоду. Це дозволить постійно контролювати фактичну наявність і використання запасів, а також виявити недоліки в аналітичному кількісному обліку.

Для забезпечення зручності обробки результатів інвентаризації рекомендуємо використовувати спеціальний документ – Відомість перманентної інвентаризації (додаток А).

Впровадження цього документа передбачає наступні дії:

- на рахунках обліку запасів впродовж звітного періоду зазначати оцінку всіх придбаних запасів, одночасно вносячи їхню кількість до детальних відомостей перманентної інвентаризації;
- кожен випадок вибуття запасів протягом того ж звітного періоду фіксувати в інвентаризаційній відомості;
- при поверненні товарів на місце зберігання обов'язково робити відповідний запис і зазначати причину повернення.

Таким чином, на кінець звітного періоду на рахунках класу 2 буде вартість залишків запасів, суми яких відображені у другому розділі Балансу. При цьому загальна сума залишків запасів, відображена в оборотних відомостях перманентної інвентаризації, повинна відповідати залишкам на рахунках обліку запасів у Головній книзі. Тобто використання запропонованого документу посилює контрольні функції бухгалтерського обліку.

Оскільки здійснення перманентної інвентаризації вимагає значних зусиль з боку бухгалтерії, ми пропонуємо час від часу перераховувати запаси в СТОВ «Степ-Агро» для їх оцінки на кінець періоду та перевірки вартості товарів, що вибули вручну. Це робиться для того, щоб переконатися, що дані перманентної інвентаризації є правильними. У разі виявлення розбіжностей між перманентною інвентаризаційною відомістю та рахунками обліку запасів, необхідно внести відповідні корективи у відомість.

Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань [26] не визначає конкретних форм документів, які мають використовуватися для оформлення результатів інвентаризації. Лише зазначено, що можуть використовуватися інвентаризаційні описи, інвентаризаційні акти та звіряльні відомості. Така ситуація надає можливість підприємствам складати інвентаризаційні документи на власний розсуд, визначаючи обсяг реквізитів, або продовжувати використовувати застарілі форми, які можуть бути скасовані.

На етапі інвентаризації, крім працівників, які підраховують фактичну наявність об'єктів інвентаризації, слід також залучати посадових осіб, які формують професійні судження, передусім стосовно критеріїв визнання активів та зобов'язань. При складанні інвентаризаційних описів на етапі оцінки облікових показників об'єктів слід враховувати оцінки, що випливають з методів обліку, визначених обліковою політикою відповідно до МСФЗ. Крім того, суб'єкт господарювання може прийняти рішення про надання інвентаризаційній комісії повноважень щодо виявлення ознак зменшення корисності активів [43].

Через це ми поділяємо точку зору О.В. Харламова [43] і рекомендуємо СТОВ «Степ-Агро» використовувати для обліку спеціальний інвентаризаційний опис, що відповідає міжнародним стандартам (Додаток Б).

Структура цього документа передбачає, що графи 1-10, 16-18 заповнюються інформацією з облікових записів та результатами фактичних інвентаризацій, і це можуть робити технічні фахівці. З іншого боку, графи 11-15, 19-22 зазвичай заповнюються посадовими особами, які мають право виносити професійні судження.

Графа 19 передбачає включення актуальної інформації про чисту вартість реалізації (за мінусом витрат на продаж). Для цього може знадобитися додаткова інформація, яка може бути недоступною для технічного персоналу.

Якщо під час інвентаризації виявлено розбіжності з критеріями визнання у графі 20, посадові особи повинні ретельно проаналізувати причини цих розбіжностей і вирішити, як вчинити з запасами. Це може включати списання, визнання в резерві на покриття збитків від зменшення корисності або інші відповідні дії.

Графа 22 містить дані, які є основою для відображення запасів у фінансовій звітності та, за необхідності, для визнання різниць за запасами шляхом внесення відповідних коригувань.

Схожі інвентаризаційні описи формуються на кожний об'єкт інвентаризації з огляду на загальні та окремі критерії визнання. На думку О.В. Харламової [43], для перевірки якості проведення інвентаризації може бути здійснений контрольний захід, в якому беруть участь матеріально відповідальні особи, і цей захід оформляється відповідними документами, такими як наказ про проведення контрольної перевірки, акт контрольної перевірки та книга реєстрації контрольних перевірок.

Інвентаризація може виявити надлишки активів, які додаються до балансу підприємства незалежно від причин їх виникнення, або, навпаки, нестачі. Як правило, нестачі виникають внаслідок природних втрат, помилок при прийманні та відпуску виробничих запасів або незаконних дій, таких як крадіжки.

Таким чином, суми виявлених нестач активів можна поділити на дві категорії: нестачі в межах встановлених норм природного убутку та понаднормові нестачі. Ці дві категорії впливають на фінансові результати, спричиняючи витрати та доходи, пов'язані з такими операціями (додаток В).

Якщо система управління якістю працює належним чином, це може впливати на фінансові показники підприємства. Даний момент визначається належним проведенням інвентаризації та точним обліком інвентаризаційних різниць, для чого використовуються рахунки та подвійний запис.

Отримана інформація в результаті документування систематизується за їхньою участю. Рахунки – це спосіб групування та відображення активів і джерел їх утворення за чіткими економічними ознаками. При цьому подвійний запис – це спосіб відображення фактів господарських операцій на рахунках шляхом подвійного запису кожної операції.

Під час аналізу організації інвентаризації стану розрахунків з контрагентами ТОВ «Степ-Агро» було виявлено недоліки в документальному оформленні цієї частини інвентаризаційної роботи. Для оформлення результатів інвентаризації розрахунків чинними законодавчими та нормативними актами затверджено дві форми документів: Акт звірки розрахунків та Акт інвентаризації розрахунків. Однак ці документи були затверджені в різні періоди і не повністю узгоджуються між собою.

Розглядаючи Акт інвентаризації розрахунків, слід зазначити, що його показники не дають повного обсягу інформації про дебіторів та кредиторів, з якими є розбіжності. Для отримання такої інформації необхідно знову звертатися до актів звірки та аналізувати їх. Слід також зазначити, що Довідка до Акта інвентаризації розрахунків по суті є зведеним документом щодо дебіторської та кредиторської заборгованості, в якому представлений конкретний перелік дебіторів та кредиторів підприємства.

Важливо також зазначити, що Акт інвентаризації розрахунків та Довідка до нього не дозволяють ідентифікувати конкретних дебіторів та кредиторів, щодо яких існує заборгованість, а також не дають змоги визначити, як минув

строк позовної давності. Така інформація є надзвичайно важливою з огляду на значні наслідки для підприємства у разі прострочення строку позовної давності дебіторської або кредиторської заборгованості.

З метою виправлення зазначених недоліків та підвищення якості документального оформлення інвентаризації розрахунків ми пропонуємо використовувати в СТОВ «Степ-Агро» удосконалений Акт інвентаризації розрахунків (Додаток Г). Запропонований документ надасть можливість складати його на етапі інвентаризації для підтвердження існуючих сум заборгованості як з боку кредитора, так і з боку боржника.

Використання ручної праці в процесі інвентаризації є ще однією проблемою, з якою стикається практика. Виконання великого обсягу робіт для зняття фактичних залишків є трудомістким завданням, тому все ще існує потреба в комп'ютеризації не лише бухгалтерського обліку, а й логістики та управління на підприємстві.

І.О. Крилович та Д.В. Рижук [14] зазначають, що для комп'ютеризації процедури інвентаризації необхідно створити комп'ютерні програми для проведення цієї діяльності та фіксації її результатів. Вони підкреслюють, що реалізація інвентаризаційної програми на комп'ютері вимагає використання певного алгоритму, який дозволяє виконати послідовність контрольних процедур під час інвентаризації цінностей і досягти бажаного результату.

Впровадження сучасних технологій у процес інвентаризації не змінює традиційні методи, а лише доповнює їх, сприяючи прискоренню процедур, підвищенню точності та зменшенню кількості людських помилок. Кожне підприємство має визначити оптимальне обладнання та програмне забезпечення для досягнення своїх цілей, уникаючи при цьому перебоїв у роботі підрозділу, що проводить інвентаризацію.

Для ефективного управління необхідно надавати актуальну інформацію про результати діяльності підприємства та її структурних підрозділів. Це досягається шляхом комунікації через канали зворотного зв'язку з використанням внутрішньої звітності в системі інформаційного забезпечення. Ця звітність є узагальненою системою економічних показників, що відображає

результати господарської діяльності структурних підрозділів за певний період і слугує ключовим інструментом управлінського обліку. Особливістю внутрішньої звітності є необхідність її універсальності для різних цілей.

Наразі важливо зазначити, що питання внутрішньої звітності є недостатньо вивченим. Більшість підприємств ведуть звітність у саморобних регістрах різної форми через обмежену кількість теоретичних розробок у цій сфері. Це призводить до зниження ефективності управлінських заходів, оскільки такі документи не завжди відображають показники в необхідному для управління контексті та не мають системної структури.

Таким чином, метою розробки внутрішньої звітності є задоволення потреб управлінського апарату в оперативному режимі. Це досягається шляхом надання показників діяльності у вигляді як натуральних, так і грошових значень, а також якісних характеристик виробленої продукції. Ці дані дозволяють оцінювати, контролювати, прогнозувати і планувати виробничо-господарську діяльність компанії та її структурних підрозділів за певний період.

Перш ніж застосовувати будь-яку форму внутрішньої звітності, ми рекомендуємо підприємству перевірити можливість отримання цього документу, визначити джерела необхідної інформації та проаналізувати факт її наявності. Важливо налагодити документообіг та створити правильні потоки документів, сконцентрувавши однорідні документи у відповідних структурних підрозділах, таких як бухгалтерія. Забезпечення точної та своєчасної інформації має вирішальне значення для ефективності системи, а періодичність внутрішньої звітності для керівництва визначається адміністрацією з урахуванням потреб в інформації та технічних можливостей для її підготовки.

Запровадження пропозицій забезпечить високу ефективність та оперативність процесу інвентаризації, а також достовірність даних у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

ВИСНОВКИ

СТОВ «Степ-Агро» розташоване у м. Новоукраїнка Кіровоградської області, основною метою діяльності є здійснення господарської й комерційної діяльності з метою отримання прибутку.

Товариство спеціалізується на вирощуванні зернових культур, для вирощування яких підприємство орендує сільськогосподарські угіддя у розмірі 1599га: з яких 1591 га – рілля та 8га - багаторічних насаджень.

Виробничий процес товариства здійснюють 59 осіб, з яких 49осіб - працівники рослинництва та 10 осіб - працівники тваринництва. За 2018-2022рр. чисельність працівників скоротилась на 3 особи (4,8%), однак, продуктивність праці зросла на 2,6% і в 2022 році одним працівником товариства було вироблено 272,8тис.грн валової продукції.

Середньорічна вартість основних засобів збільшилась у 2,7рази (21млн 161тис.грн) і у 2022 році становить 33млн 828тис.грн. На 100 га сільськогосподарських угідь товариство у 2022 році має 2млн 115тис.грн основних засобів, а на 1 гривню основних засобів вироблено 48 копійок валової продукції.

Вартість запасів у СТОВ «Степ-Агро» збільшилась на 11млн 183тис.грн (у 2,1 рази) і у 2022 році вартість запасів товариства дорівнювала 21млн 291тис.грн. Виробничі запаси складають13,8% від загальної суми запасів та 11,5% у структурі оборотних активів підприємства.

В цілому вартість активів товариства має тенденцію до зростання, загальна вартість активів у 2022 році становила 52млн 153тис.грн, з яких 26млн 278тис.грн – це необоротні активи, та 25млн 875тис.грн – оборотні активи.

У 2022 році розмір чистого прибутку СТОВ «Степ-Агро» становив 5млн 75тис.грн., на 100 грн. основних засобів товариство отримало 15тис.гр чистого прибутку, а у розрахунку на одного працівника підприємства - 86тис.грн.

На 1 гривню витрат СТОВ «Степ-Агро» отримало 11копійок чистого прибутку, а на 1 гривню поточних зобов'язань припадає 16,7 грн грошових коштів та їх еквівалентів.

У СТОВ «Степ – Агро» облікова політика організована відповідно до вимог чинного законодавства та потреб товариства. Зміст облікової політики товариства розкривається і регламентується Наказом про облікову політику підприємства. Відповідно до нього: облік у підприємстві ведеться в автоматизованій формі; рух документів здійснюється у відповідності до графіку документообороту; інвентаризація проводиться створеною комісією у строки передбачені відповідним графіком. Бухгалтерію товариства у складі 4 осіб, очолює головний бухгалтер, який підзвітний директору СТОВ «Степ – Агро».

В Наказі про облікову політику СТОВ «Степ-Агро» приділяється значна увага обліковому процесу та визначаються окремі елементи організації бухгалтерського обліку. Однак не всі ці аспекти розглядаються в повному обсязі та детально. Оскільки інвентаризація є ключовим методом бухгалтерського обліку та важливим засобом контролю за активами, цей метод має бути більш детально відображений в обліковій політиці підприємства. Ми вважаємо, що цілком доцільно включити до Наказу про облікову політику деякі аспекти, які сприятимуть більш ефективному обліку майна підприємства та підвищенню якості підготовки необхідної інформації для складання фінансової звітності.

Ми також відзначаємо, що ефективність інвентаризації в СТОВ «Степ-Агро» можна було б підвищити, запровадивши суцільні та вибіркові перевірки на додаток до щорічної інвентаризації перед фінансовою звітністю.

Для забезпечення зручності обробки результатів інвентаризації рекомендуємо використовувати спеціальний документ – Відомість перманентної інвентаризації.

Відсутність конкретних форм документів для оформлення результатів інвентаризації може призвести до неоднорідності та невизначеності в оформленні інвентаризаційних документів, тому ми рекомендуємо СТОВ

«Степ-Агро» використовувати спеціальний інвентаризаційний опис, що відповідає міжнародним стандартам бухгалтерського обліку.

Під час аналізу організації інвентаризації стану розрахунків з контрагентами ТОВ «Степ-Агро» було виявлено недоліки в документальному оформленні цієї частини інвентаризаційної роботи. З метою виправлення зазначених недоліків та підвищення якості документального оформлення інвентаризації розрахунків ми пропонуємо використовувати в СТОВ «Степ-Агро» удосконалений Акт інвентаризації розрахунків. Запропонований документ надасть можливість складати його на етапі інвентаризації для підтвердження існуючих сум заборгованості як з боку кредитора, так і з боку боржника.

Запровадження пропозицій забезпечить високу ефективність та оперативність процесу інвентаризації, а також достовірність даних у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бардаш С. В., Кузик Н. П. Обгрунтування безпідставності визнання інвентаризації методом бухгалтерського обліку. Економіка та держава. 2021. № 4. С. 23-28.

2. Белова І., Єфимець І. Інвентаризація як метод обліку і контролю: зміст, мета та завдання// Обліково-аналітичне та правове забезпечення інституційних секторів економіки України в умовах євроінтеграції та інноваційного розвитку: збірник наукових праць всеукр. наук.-практ. конф. (30 березня 2017 р., м. Тернопіль). Тернопіль: Крок, 2017. С. 8-11.

3. Букало Н. А. Інвентаризація як умова для складання фінансової звітності // Економічний аналіз: зб. наук. праць/Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. Том 23. № 1. С. 167-173.

4. Височан О. С., Височан О. О. Інвентаризація: сутність, класифікація, принципи, функції та завдання // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 22(1). С. 48-52.

5. Височан О. С., Височан О. О. Інвентаризація: документальне оформлення // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. 2018. Вип. 34. С. 89-94.

6. Дуля В. С., Довжик О. О. Роль, методика та документальне оформлення інвентаризації дебіторської заборгованості у процесі управління підприємством//Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: сучасні виклики: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 10–11 травня 2023 року). Полтава: ПУЕТ, 2023. С.9-12.

7. **Євсєєва А.В. Інвентаризація як засіб збереження товарно матеріальних цінностей // Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою діяльністю: зб. наук. пр. VII Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф., 27 берез. 2019 р.: у 2-х ч. Ч. II. Вінниця : ВРВ ВТЕІ**

КНТЕУ, 2019. 511 с. С.267-272.

8. Іванова Н.А. Інвентаризація як дієвий метод контролю запасів //Матеріали Всеукраїнської наукової конференції молодих учених і науково-педагогічних працівників «Підсумки наукової роботи за 2014-2019 рр.», приурочена 175-річчю Уманського НУС, 14–15 травня 2019 р./Редкол.: Непочатенко О.О. (відп. ред.) та ін. Умань. Редакційно-видавничий відділ УНУС, 2019. 332 с.

9. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291 від 30.11.1999р. (зі змінами та доповненнями) База даних Законодавство України / ВР України. URI: http://zakon.rada.gov.ua/go/z0893-99 (дата звернення 19.10.2023)

10. Кесарчук Г.С. Удосконалення організації інвентаризаційної роботи на підприємстві // Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Облік, аналіз, аудит і оподаткування в умовах глобалізації економіки», Видавництво УжНУ «Говерла» - 2023, С.169-173.

11. Костюнік О.В., Чайковська Т.С. Інвентаризація необоротних активів як один із елементів методу бухгалтерського обліку. Науковий журнал Молодий вчений. 2020. № 9. С. 87-90.

12. Красота О. Г., Баклицька М. Р. Інвентаризація як метод обліку та контролю// Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю: зб. матер. ІУ Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 24 жовтня 2019 р.). Полтава : ПДАА, 2019. 556 с. С. 541-543.

13. Красота О., Красота І. Визначення результатів інвентаризації та відображення їх в обліку// Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю: матеріали ІІ Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 21 квітня 2021 р.)/за ред. Пилипенко К.А. Полтава: ПДАУ, 2021. С.375-379.

14. Крилович І.О., Рижук Д.В. Інвентаризація як елемент бухгалтерського обліку: проблеми та шляхи удосконалення// Сучасні проблеми і перспективи

розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (3 грудня 2021 р)./відп. ред. В.В. Чудовець. Вип. 15. Луцьк: ІВВ Луцького національного технічного університету, 2021. С.239-241

15. Кудіна М. Інвентаризація в системі бухгалтерського обліку та контролю підприємства. Актуальні питання економіки, фінансів, менеджменту та права в сучасних умовах: зб. тез доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. (Рівне, 10 січ. 2023 р.) С. 29-31.

16. Кузуб М. В., Румянцева В. В. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку // 2019: VIII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція для здобувачів вищої освіти і молодих науковців «Обліково-аналітичне забезпечення системи фінансово-економічної безпеки: інформаційно-комунікаційні технології та антикорупційний менеджмент». URI: https://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/2318. (дата звернення: 22.10.2023)

17. Лук`янов П. О., Заглада К. А., Борзенко І. А. Інвентаризація як метод внутрішнього контролю на підприємстві. Вісник студентського наукового товариства. 2020. Вип. 1. С. 89-92.

18. Максименко І.Я., Зоря О.П., Горлачова Г.Р. Інвентаризація як складова внутрішньогосподарського кон тролю в процесі управління підприємством. Економіка і держава. 2017. №10. С. 83-85.

19. Марущак Л.І. Сутність і вдосконалення методичних прийомів інвентаризації на підприємствах нафтопереробної промисловості. Вісник ЖДТУ: Економічні науки. № 1 (39). 2023. С. 135-138.

20. Марченко Т. В. Питання, що виникають при проведенні експертиз з документального підтвердження нестачі паливно-мастильних матеріалів // Актуальні питання судової експертизи і криміналістики. Харків: ХНДІСЕ, 2019. С.378-380.

21. Михайловина С.О. Методологічні аспекти проведення інвентаризації та відображення її результатів в обліку // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки 2014. № 9. С.98-102.

22. Музиченко О. І. Особливості проведення інвентаризації в сільськогосподарських підприємствах. URI:http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2508 (дата звернення: 22.10.2023)

23. Павелко О. В. Інвентаризація, рахунки та подвійний запис як важелі впливу на облік фінансових результатів будівельних підприємств // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. 2019. Вип. 2. С. 55-71.

24. Пархоменко В. М. Інвентаризація – інструмент забезпечення достовірності фінансової звітності. URL: http://www.visnuk.com.ua /ua/pubs/id/4357 (дата звернення: 05.11.2023).

25. Петіна Л.В. Шляхи удосконалення внутрішньогосподарської звітності та перманентної інвентаризації в прийнятті управлінських рішень на підприємствах АПК URI:http://www.nbuv.gov.Ua/portal/soc_gum/biznes/2009_2/2009/02/090229.pdf. (дата звернення: 22.10.2023)

26. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 (зі змінами і доповненнями) База даних Законодавство України / ВР України. URI: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14 (дата звернення 22.10.2023)

27. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей: Постанова КМУ від 22 січня 1996 р. № 116 (зі змінами і доповненнями) База даних Законодавство України/ВР України. URI: http://zakon.rada.gov.ua/go/116-96-п (дата звернення 04.10.2023)

28. Порядок проведення дооцінки залишків товарно-матеріальних цінностей № 37-20/248/07-104, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 червня 1993 р. за № 69 (зі змінами і доповненнями) База даних Законодавство України / ВР України. URI:http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0069-93 (дата звернення 12.10.2023)

29. Приймак О.Ю. Інвентаризація запасів: сучасні проблеми методики та практики. URL: https://core.ac.uk/download/pdf/78513043.pdf(дата звернення: 12.10.2023)

30. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (зі змінами і доповненнями) База даних Законодавство України / ВР України. URI: http://zakon.rada.gov.ua/go/996-14 (дата звернення: 12.10.2023)

31. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII База даних Законодавство України / ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua (дата звернення 03.11.2023)

32. Проскуріна Н. М., Полякова К. В. Особливості документального оформлення результатів щорічної інвентаризації основних засобів // Науково-практичний журнал Регіональна економіка та управління 4 (30) листопад 2020 р.С.96-100.

33. Проведення інвентаризації на підприємстві перед складанням річної фінансової звітності. База даних Законодавство України / ВР України. URI: http://consultant.parus.ua/_advice_view.asp?rnx (дата звернення 12.10.2023)

34. Романова О.В., Тупікова Є. Інвентаризація як сучасний метод бухгалтерського обліку стратегії та інновації: актуальні управлінські практики: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (23 квітня 2021 року). Кривий Ріг: Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2021. С.49-52.

35. Саванчук Т. М. Інвентаризація як дієвий метод контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками // Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств: тези доп. V Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. (Дніпро, 13-14 трав. 2021 р.) / ДДАЕУ, ННІЕ. Дніпро: ННІЕ, 2020. С. 52-55.

36. Савченко Р.О., Савченко Н.М. Перманентна інвентаризація: перспективи використання в обліку сільськогосподарських підприємств // Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка». 2007. № 2 [4]. С. 153-156.

37. Селіванова Н. М., Делік Н. С. Інвентаризація як складова формування достовірної фінансової звітності сільськогосподарських підприємств // Економіка. Фінанси. Право. 2018. № 3(2). С. 32-36.

38. Сморжанюк Т.П. Інвентаризація – один із головних методів обліку і контролю // Молодий вчений. 2015. № 2 (17). С. 66-69.

39. Сопко В.В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: Підручник/ В.В.Сопко, В.П.Завгородній. К.:КНЕУ,2004. 412с.

40. Сук Л.К., Сук П.Л. Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей // Бухгалтерія в сільському господарстві. 2013. № 15-16. С. 46-54.

41. Фабіянська В. Ю., Пацар О.Г. Аудит виробничих запасів: організаційні та методичні аспекти // Ефективна економіка. 2017. № 4. С.25-29.

42. Фрундіна Л., АртюхО. Вдосконалення процесу інвентаризації шляхом застосування комп'ютерних технологій». URI: https: //ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/2663-4139/article/view/7357 (дата звернення: 25.04.2023)

43. Харламова, О. В. Особливості інвентаризації для цілей складання МСФЗ-звітності // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2015, № 11. С. 297-300

44. Хомка В. Актуальні проблеми та шляхи вдосконалення проведення інвентаризації в сільськогосподарських підприємствах // Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія: Економіка АПК. 2017. № 24(1). С. 102-113.

45. Хропун Л., Граковський Ю. Інвентаризація: бухгалтерський та податковий облік // Вісник. Право знати все про податки і збори. 2015. № 44: Інвентаризація. С. 10-17.

46. Чабанюк О.А. Характеристика нормативно-правової бази, що регулює облік виробничих запасів у сучасних умовах URL: http://econom.chnu.edu.ua/index.php/naukvisnk/271-nv592. (дата звернення: 25.04.2023)

47. Чалий, І. Інвентаризація?: вивчаємо нові правила // Все про бухгалтерський облік. Київ, 2023. № 1-2 (2238-2239). С. 18-20.

48. Чудовець В.В. Проблеми визначення об'єктів інвентаризації на сільськогосподарських підприємствах // Облік і фінанси АПК. 2019. № 3. С.

111-115.

49. Чудовець В.В. Роль інвентаризації у забезпеченні достовірності фінансової звітності: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції [«Бухгалтерський облік та фінансова звітність як інструменти контролю»]Дніпропетровськ: наука і освіта, 2014. 116 с. С. 109-111.

50. Шевців Л., Дарчук П. Особливості проведення інвентаризації на підприємствах України: стан і перспективи. Науковий збірник «InterConf», №13, 2022. С. 78–85. URL: https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/1615 (дата звернення: 25.04.2023)

51. Шеленко Д. І. Особливості проведення інвентаризації на підприємстві // Сталий розвиток економіки. 2015. №1 [26]. С. 175-179.

52. Шендрик К. А. Інвентаризація виробничих запасів як методичний прийом внутрішнього аудиту/ Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств: тези доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 11-12 травня 2023 р. Дніпро: факультет обліку і фінансів, 2023. С.115-119.

53. Шнурко А.М., Бражко М.О. Особливості проведення інвентаризації на підприємстві. URI: http://www.sworld.com.ua/konfer37/738.pdf. (дата звернення: 25.04.2023).